

וְאֵתִי לְגַבְיָהּ. וּבְגִין כִּי כָּתִיב (במדבר כב) לִינוּ פֹה הַלְיָלָה וְהַשִּׁיבוּתִי אֶתְכֶם דְּבַר פֶּאֶשֶׁר יִדְבַר יְיָ אֵלַי. הַהוּא רָשַׁע קָא מְשַׁבַּח גְּרַמְיָה, דְּהָא לֹא כָּתִיב בֵּיהּ, אֶלָּא וַיִּבֹא אֱלֹהִים.

דְּבַר אַחַר פֶּאֶשֶׁר יִדְבַר יְיָ אֵלַי, עַל יְדֵי דְהַהוּא שְׁלִיחָא דְסֵטְרָא אַחְרָא. וְאִי תִימָא הָא בִּימָמָא אֲשֶׁתְּכַח לְגַבְיָהּ. (ס"א כד הוה לגביה בלק אלא)

אֶלָּא וְדַאי בְּנַחֲשׁ אֲסִתְּפְלוּתָא הוּהוּ בֵּיהּ, וּבַהֲהוּא זְמַנָּא הוּהוּ מְסִתְּפַל לְכוּוּנָא שְׁעֵתָא, הָדָא הוּא דְכָתִיב וְלֹא הִלֵּךְ כְּפַעַם בְּפַעַם לְקִרְאָת נַחֲשִׁים. וַיֵּרָא בַלְעָם כִּי טוֹב בְּעֵינֵי יְיָ לְבַרְךָ אֶת יִשְׂרָאֵל. אֶלָּא דְהַהוּא יוֹמָא אֲסִתְּפַל לְכוּוּנָא שְׁעֵתָא, וְלֹא אֲשֶׁתְּפַח כְּשֶׁאֵר יוֹמֵי, וּכְדִין חָמָא דְהָא רוּגְזָא רַבָּא לֹא אֲשֶׁתְּפַח בְּעַלְמָא, כְּדִין יָדַע כִּי טוֹב בְּעֵינֵי יְיָ לְבַרְךָ אֶת יִשְׂרָאֵל. בַּהֲהוּא זְמַנָּא שְׁבִיק גְרַמְיָה מִכָּל נַחֲשִׁים דְעַלְמָא, וְלֹא אֲסִתְּפַל בְּהוּ, הָדָא הוּא דְכָתִיב וְלֹא הִלֵּךְ כְּפַעַם בְּפַעַם לְקִרְאָת נַחֲשִׁים.

הָא חֲזִי, בַּהֲהִיא שְׁעֵתָא דְרִתְחָא אֲשֶׁתְּכַח, כְּדִין שְׁמַאלָא אֲתַעַר, וְהוּהוּ יָדַע הַהוּא רָשַׁע אַתְר, לֹא אַחְדָּא בְּסֵטְרָא שְׁמַאלָא, לְמִילֵט.

וְאֲסִתְּפַל בַּהֲהוּא זְמַנָּא, וְלֹא אֲשֶׁתְּכַח. כְּדִין מַה כָּתִיב, (במדבר כג) מַה אֶקוּב לֹא קִבַּה אֵל וּמַה אֲזַעֵם לֹא זַעַם יְיָ. וּבְגִין כִּי, (מִיכָה ו) עַמִּי זָכַר נָא מַה יַעֲזִב בְּלֶק וְגו'. וּמַה עָנָה אוֹתוֹ בַלְעָם בֶּן בְּעוֹר (בְּגִין כִּי) זָכַרְתִּי אֵינֹן יִשְׂרָאֵל, זָכַרְתִּי הוֹלְקִיהוֹן בְּעַלְמָא דִּין וּבְעַלְמָא דְאַתִּי. (דְמַאֲרִיהוֹן אוּכַח לִין חֲבִי).

אִם בְּחַקְתִּי תִלְכוּ. (ויקרא כ"ו) אִם בְּחַקְתִּי, דָּא אַתְר דְּגִזְרִין דְּאוֹרִייתָא תִלְיִין בַּהֲהוּא אַתְר, כְּמַה דָּאֵת אָמַר (ויקרא יח) אֵת חַקוֹתֵי תִשְׁמֹרוּ. חוֹק הוּא דְאֶקְרִי חֲכִי, וּגִזְרִין דְּאוֹרִייתָא בַּה אַתְּפִלְיָן. (ויקרא כה) וְאֵת מִשְׁפָּטֵי תִשְׁמֹרוּ.

הִיו, וְלִכְּן נִקְרָא כִּי. וְאוֹתוֹ רָשַׁע הָיָה אוֹמֵר בְּכִשְׁפֵּיו וְקוֹרָא לוֹ, וּבָא אֵלָיו. וּמִשׁוּם כִּי כָּתוּב, לִינוּ פֹה הַלְיָלָה וְהַשִּׁיבוּתִי אֶתְכֶם דְּבַר פֶּאֶשֶׁר יִדְבַר ה' אֵלַי. אוֹתוֹ רָשַׁע מְשַׁבַּח אֶת עֲצָמוֹ, שְׁהָרִי לֹא כָּתוּב בּוֹ, אֶלָּא וַיִּבֹא אֱלֹהִים.

דְּבַר אַחַר פֶּאֶשֶׁר יִדְבַר ה' אֵלַי - עַל יְדֵי אוֹתוֹ שְׁלִיחַ שֶׁל הַצַּדִּיק הָאֲחֵר. וְאִם תֹּאמַר, הָרִי בְּיוֹם נִמְצָא אֶצְלוֹ (בְּשִׁתִּיה אֶצֶל בַּלֵּק. אֵלָּא) - אֵלָּא וְדַאי בְּנַחֲשׁ הַהֲתַבּוֹנְנוֹת הַיְתֵדָה בּוֹ, וּבְאוֹתוֹ זְמַן הָיָה מְסִתְּפַל לְכוּן אֶת הַשְּׁעָה. זְהוּ שְׁכַתוּב וְלֹא הִלֵּךְ כְּפַעַם בְּפַעַם לְקִרְאָת נַחֲשִׁים. וַיֵּרָא בַלְעָם כִּי טוֹב בְּעֵינֵי ה' לְבַרְךָ אֶת יִשְׂרָאֵל. אֵלָּא שְׁאוֹתוֹ יוֹם הַסִּתְּפַל לְכוּן אֶת הַשְּׁעָה, וְלֹא נִמְצָא כְּשֶׁאֵר הַיָּמִים, וְאֵז רָאָה שְׁאִין רְגֹז גְּדוֹל נִמְצָא בְּעוֹלָם, אֵז יָדַע כִּי טוֹב בְּעֵינֵי ה' לְבַרְךָ אֶת יִשְׂרָאֵל. בְּאוֹתוֹ זְמַן הָעֲזִיב אֶת עֲצָמוֹ מִכָּל הַנַּחֲשִׁים שֶׁל הָעוֹלָם, וְלֹא הַסִּתְּפַל בְּהֵם. זְהוּ שְׁכַתוּב וְלֹא הִלֵּךְ כְּפַעַם בְּפַעַם לְקִרְאָת נַחֲשִׁים.

בֹּא רֵאָה, בְּאוֹתָהּ שְׁעָה שְׁהַרְגֹז נִמְצָא, אֵז הַשְּׁמַאל מִתְּעוֹרֵר, וְהָיָה יוֹדַע אוֹתוֹ הַרְשָׁע אֶת הַמְּקוֹם לְאַחַז בְּצַד הַשְּׁמַאל לְקַלֵּל. וְהַתַּבּוּנָן בְּאוֹתוֹ הַזְּמַן, וְלֹא מְצָא וְאֵז מַה כָּתוּב? (במדבר כג) מַה אֶקָּב לֹא קִבַּה אֵל וּמַה אֲזַעֵם לֹא זַעַם ה'. וּמִשׁוּם כִּי, (מִיכָה ו) עַמִּי זָכַר נָא מַה יַעֲזִב בְּלֶק וְגו' וּמַה עָנָה אוֹתוֹ בַלְעָם בֶּן בְּעוֹר. אֲשֶׁרִיָּהֶם יִשְׂרָאֵל, אֲשֶׁרִי חִלְקִם בְּעוֹלָם הַזֶּה וּבְעוֹלָם הַבָּא. (שְׁרַבּוּם הוֹכִיחַ לְהֵם כִּי).

אִם בְּחַקְתִּי תִלְכוּ. אִם בְּחַקְתִּי - זֶה מְקוֹם שְׁגוֹרוֹת הַתּוֹרָה תְּלִיּוֹת בְּאוֹתוֹ מְקוֹם, כְּמוֹ שְׁנֶאֱמַר (ויקרא יט) אֵת חַקְתִּי תִשְׁמֹרוּ. חוֹק הוּא שְׁנִקְרָא כִּי, וּגִזְרֹת הַתּוֹרָה בּוֹ נִכְלָלוֹת. (שם כה) וְאֵת מִשְׁפָּטֵי